

Innhold

Forord	11
Kapittel 1	
Perspektiver på boligsosial politikk og boligsosialt arbeid	13
<i>Inger Lise Skog Hansen og Asgeir Solstad</i>	
De fleste eier egen bolig, men økende sosiale skillelinjer	13
Fra boligpolitikk til boligsosial politikk	14
Bolig og velferd	15
Boligsosial politikk og boligsosialt arbeid	16
Differensiert boligmasse og tilgang til egnet bolig	17
Boligsosial politikk og økte ambisjoner for det boligsosiale arbeidet	18
Innholdet i boka	19
Referanser	22
Kapittel 2	
Boligsosialt arbeid	24
<i>Asgeir Solstad</i>	
Innledning	24
Boligsosiale hensyn i lov- og offentlig planverk	26
Boligsosialt arbeid i kommunene	32
Kommunale boliger	32
Boligkontoret	34
Bostøtte	37
Startlån	37
Boligsosiale tiltak – noen eksempler	38
HOLF (Helhetlig oppfølging av lavinntektsfamilier)	38
Sjef i eget liv	39
«DUE – Der Ungdommen Er» og «foyer»	39
Housing First	40

FRI – fra fengsel til varig bolig	41
Bolig Nu	42
Oppsummering og refleksjoner	42
Referanser	43
Kapittel 3	
Bolig som grunnleggende levekårsfaktor	47
<i>Inger Lise Skog Hansen</i>	
Innledning	47
Et sosialt investeringsperspektiv på bolig	48
Å investere i sosial kapital	49
Bolig i den norske velferdsstaten	50
Vanskeligstilte på boligmarkedet	52
Bolig og sosiale skillelinjer	55
Boligens endrede betydning i kommunal velferdspolitik	56
Integrerte boligsosiale hensyn	58
Bolig i kommunalt lovverk	59
Bolig og oppvekst	63
Bolig og rehabilitering	64
Avslutning	66
Referanser	67
Kapittel 4	
Hvem er vanskeligstilt på boligmarkedet?	71
<i>Viggo Nordvik, Jardar Sørvoll og Kim Astrup</i>	
Historisk bakgrunn og beslektede begreper	72
Vanskeligstilte på boligmarkedet – teoretisk bakgrunn	73
Sens kapabilitetstilnærming som ramme for definisjoner av vanskeligstilte på boligmarkedet	75
Vanskeligstilt på boligmarkedet eller bare vanskeligstilt?	79
Det boligsosiale systemet avslører vurderinger	81
Hva vet vi fra tidligere empiriske studier?	82
Avrundende kommentarer	85
Referanser	86
Kapittel 5	
Boligsosiale virkemidler. En teoretisk veileder	89
<i>Jardar Sørvoll og Viggo Nordvik</i>	
Innledning	89
Begrunnelser for offentlig intervensjon på boligmarkedet	90

Kategoriseringer av boligsosiale virkemidler	97
Intenderte og uintenderte effekter på ulike nivåer	103
Markedseffekter og indirekte individeffekter	103
Andre mulige effekter av boligsosiale virkemidler	109
Hvordan bør vi utforme boligsosiale virkemidler? Bør vi subsidiere personer eller murstein?	111
Avslutning: norske boligsosiale virkemidler i teoretisk lys	117
Referanser	118
 Kapittel 6	
Oppfølging på brukerens premisser	122
<i>Inger Lise Skog Hansen</i>	
Innledning	122
Housing First som modell i en norsk kommunal sammenheng ...	124
Brukerorientering og støtte i den enkeltes bedringsprosess	125
Ønske om egen bolig	127
Endring tar tid	130
Betydningen av anerkjennelse og selvbestemmelse	131
Brukerorientering i praksis	133
Å snu perspektivet	136
Å se forbi stigma	137
Helhetlig oppfølging	138
Avslutning	139
Referanser	140
 Kapittel 7	
Funksjonshemming og etablering i bustad – ei bustadsosial linse ..	143
<i>Trond Bliksvær</i>	
Innleiing	143
Funksjonshemming som bustadsosial linse	145
Funksjonshemming, samfunn og bustad	145
Dekking av bustadbehov i skjeringspunktet mellom omsorgspolitikkk og bustadpolitikk	147
Funksjonshemming som linse	147
Eit livsløpsperspektiv. Bustaden i livet	148
Forståingar av bustad – den sosiale vendinga	148
Bustaden i livet: Karrierar, stiar og overgangar	148
Metode	151
Bustadetablering med funksjonshemming	152
Utflytting frå foreldreheimen	152

Flyttegrunn	153
Førstegongsbustaden	155
Bustadeigarskap	157
Ein langstrakt etableringsprosess	158
Diskusjon og avslutting	161
Referansar	162
Kapittel 8	
Boligpolitiske planer i kommunene	164
<i>Marit Iversen og Asgeir Solstad</i>	
Innledning	164
Boligsosial planlegging – en politisk innramming	166
De sentrale aktørene i kommunal boligsosial planlegging	168
Krav om boligsosiale hensyn i lovverket	171
Det konkrete planarbeidet i kommunene	175
Forskning på boligsosial planlegging	177
Bodø kommune – boligpolitisk plan	180
Hamarøy kommune – boligpolitisk handlingsplan	181
Oppsummerende drøfting	182
Referanser	185
Kapittel 9	
Retten til bolig for vanskeligstilte – statlige mål og kommunalt selvstyre	191
<i>Alice Kjellevold</i>	
Innledning	191
Problemstilling og begreper	193
Rettslig regulering av tilgang til adekvat bolig	194
Rettsliggjøring av kommunalt ansvar for å skaffe tilgang til adekvate boliger for vanskeligstilte	196
Avslutning	198
Referanser	199
Kapittel 10	
Norsk boligpolitikks fortid, nåtid og framtid (1945–2020). På vei mot et nytt systemskifte i boligpolitikken?	203
<i>Jardar Sørvoll</i>	
Innledning: historiefaget og boligpolitikken	203
En kort historiografisk oversikt	204

Den lange etterkrigstidens boligpolitikk (1950–1978) – fire kjennetegn	205
Boligpolitikken i endring 1978–2003: et systemskifte	207
En aktørbasert forklaring på systemskiftet?	209
Årsakene til systemskiftet 1978–2003 – en oppsummerende tolkning	215
Samtidens boligpolitikk – et diagnoseforsøk	216
Avslutning: på vei mot et nytt systemskifte?	218
Referanser	220
Om forfatterne	224
Stikkord	226